

MILJÖUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter (RP 140/2010 rd) till miljöutskottet för beredning.

- finanssekreterare Tanja Rantanen, finansministeriet
- kommunservicechef Jorma Lauronen, Statens bostadsfond
- specialmedarbetare Eero Hiltunen, Finlands Kommunförbund
- styrelseordförande Jussi Hirvonen, Suomen Lämpöpumppuyhdistys SULPU ry.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- bostadsråd Riitta Kimari, miljöministeriet

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Finska Pelletsenergiföreningen rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om understöd för reparation av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter ska ändras i fråga om de högsta procenttalen för understöden.

Det högsta procenttalet för energiunderstödet föreslås bli höjt. Det ska utgöra 20 procent av de godtagbara kostnaderna vid stöd för konvertering till sådana uppvärmningssätt som utnyttjar

förnybar energi. I övrigt ska det högsta understödet vara 15 procent och understödet av särskilda skäl 20 procent av de godtagbara kostnaderna.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammanfattningsvis anser utskottet att propositionen är behövlig och lämplig. Det tillstyrker lagförslaget utan ändringar men med följande kommentarer.

Understöden i propositionen är avsedda för konvertering av det huvudsakliga uppvärmningssystemet i befintliga bostadsbyggnader som används för åretruntboende, oavsett byggnadens storlek och besittningsform och den sökandes inkomster. Understöd kan beviljas för att installera jordvärme- och luftvärmepumpar som huvudsaklig uppvärmningsmetod och för att konvertera till bränslepellets och andra träbaseerade bränslen. Olika slag av kombinerade uppvärmningssystem kan också få stöd. De högsta normala energiunderstöden stiger från 10 till 15 procent och understöden av särskilda skäl från 15 till 20 procent av de godtagbara kostnaderna.

Utskottet anser att det med hänsyn till klimat- och energistrategins mål för reducering av växthusgasutsläpp är viktigt att de boende inte bara i flervånings- och radhus utan också i småhus uppmuntras att konvertera till miljövänligare uppvärmningsalternativ. Byggnadsbeståndet förnyas så långsamt att det befintliga beståndet måste saneras för att målen ska nås. Målet är att höja det teoretiska energibehov som kan genereras med värmepumpar och som kan räknas som förnybar energi till 8 TWh per år. Det innebär alltså ett tillskott på 6 TWh per år fram till 2020. Det krävs långsiktigt arbete hela decenniet ut för att nå målen.

Enligt beräkningar räcker understöden för konvertering till förnybar energi till för ca 15 000 konverteringar av uppvärmningssystemen. När lagändringen träder i kraft kommer Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA att gå ut med anvisningar om ansökningen och ansökningstiderna. Understöden beviljas av kommunerna. Det betyder ökat arbete för ARA och kommunerna. För att underlätta det administrativa arbetet bör de åtgärder som omfattas av understödet anges så entydigt som möjligt. Kravet till exempel på hur effektiva de luft-

vattenvärmepumpar som är understödsberättigade ska vara kan bli ett problem. Det måste ses till att förordningen om ändring av förordningen om understöd för reparationer av bostäder, energiunderstöd och understöd för sanitära olägenheter är tydlig och klar för att det inte ska bli problem med tolkningen.

När stöden ses över måste det för att alla sökande ska bli lika behandlade ses till att de gäller lika långa perioder och hela perioder ut och att de till exempel inte upphör mitt under ett år. Eventuella glapp i giltigheten mellan nya och gamla system kan leda till störningar på marknaden och till avbrott i saneringen. Det är nödvändigt både för dem som får understöd och för verksamhetsutövarna att systemen är förutsebara.

Utskottet har förståelse för att det finns en mångfald stödformer och för att stöd villkoren i förekommande fall måste kunna ändras mycket snabbt (till exempel konjunkturet beroende understöd), men det efterlyser mer långsiktighet i fortsättningen. Understöd för energikonvertering har beviljats på varierande villkor sedan 2003; ibland har konverteringar i flervånings- och radhus prioriterats, ibland konverteringar i småhus. Den gällande lagen ställer låga inkomster som krav för understöd för småhus. Genom lagändringen slopas det villkoret vid konvertering av uppvärmningsmetoden, men när det gäller småhus beviljas understöd bara för andra kostnader än arbetskostnader, eftersom det går att göra hushållsavdrag på dem.

Det är en tungrodd administrativ process att införa ett nytt understöd eller att ändra understödsvillkoren i betydande grad eftersom ett nytt system alltid har sina problem. För eventuella sökande är det också ett problem att ansökningarna gäller en så kort tid och att understöden förändras till innehållet. Kommunernas svårigheter med rådgivningen återverkar på ARA, som har till uppgift att ge kommunerna råd och handledning. Ett sätt för kommunerna att stärka sin kompetens är att samarbeta mera om bostadsfrågor och hur ansökningar om understöd ska behand-

las. I framtiden blir behandlingen sannolikt lättare tack vare ett gemensamt elektroniskt system. En serviceplattform för e-tjänster¹ är under uppbyggnad; den ska komma med en koncentrerad lösning på hur den elektroniska kommunikationen i hela den offentliga förvaltningen ska utvecklas. Enskilda myndigheters tjänster eller flera myndigheters gemensamma tjänster eller samlade tjänster kan byggas upp kring serviceplattformen. Den är en viktig gemensam IT-lösning som ska påskynda den elektroniska kommunikationen inom den offentliga förvaltningen och göra det möjligt att utveckla e-tjänster snabbare och mer kostnadseffektivt.

Bättre energieffektivitet är enligt klimat- och energistrategin det effektivaste sättet att reducera växthusgasutsläppen. Också den klimat- och energipolitiska framtidsredogörelsen prioriterar

¹ Serviceplattformen för e-tjänster är ett led i finansministeriets program 2009 för att påskynda elektronisk kommunikation och demokrati, SADe.

bättre energieffektivitet och energisparande för att minska utsläppen. Det finns en verklig beställning på allmän och opartisk energirådgivning i kommunerna för att energieffektivitetsmålen ska nås. Utskottet hänvisar till statsrådets principbeslut om energieffektivitetsåtgärder² där det bland annat föreslås energirådgivning för konsumenter, en riksomfattande samordningscentral och ett rådgivningsnätverk för reparationsbyggande och samlad information om reparationsbyggande med utgångspunkt i byggnaders energieffektivitet. Utskottet påskyndar målen.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

² Statsrådets principbeslut den 4 februari 2010 om energieffektivitetsåtgärder; grundar sig på betänkandet från den s.k. energieffektivitetskommissionen.

Helsingfors den 17 november 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Susanna Huovinen /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Rakel Hiltunen /sd
Timo Juurikkala /gröna
Antti Kaikkonen /cent

Timo Kaunisto /cent
Merja Kuusisto /sd
Tapani Mäkinen /saml
Sanna Perkiö /saml
Tarja Tallqvist /kd
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.